

EEN RELAAS VAN TREES VAN DER POEL-VAN DER GEEST

De redactie heeft mevrouw Trees van der Poel-van der Geest verzocht haar herinneringen aan haar vroegere woonsituatie op schrift te stellen. Hieronder volgt haar relaas. De bijgevoegde foto's zijn afkomstig uit het familiealbum.

Wat nu de "Kaagsociëteit" aan de Zijldijk is, was ooit de boerderij van Jacob van der Geest. Daar huisde een groot gezin in dat een klein bedrijf uitoefende. Geen enkel stukje land aan huis. In 1912 trouwde 'Lange Jan' op de boerderij met Co van Leeuwen. Na eerst meestal gewerkt te hebben als baggerman, werd hij boer. De boerderij was "n lastig oud spul". Toen de eerste watersport zich aandiende, verkochten zij hun boerderij aan de Koninklijke Zeil-, Roei- en Motorsportvereniging "De Kaag". De vereniging vestigde zich in de boerderij. In 1921 werd de starttoren gebouwd en in 1932 kreeg de 'de Kaagsociëteit' zijn definitieve vorm. Zelf bouwden zij in 1916 een nieuwe woning op 'de Puinhoek', genoemd naar het land dat zij daar huurden van het R.K. Oude Armenkantoor in Amsterdam. Dit kantoor bezat meer bedrijven en grond, onder andere in Alkemade.

De boerderij langs de Zijl op de 'Puinhoek', gebouwd in 1916. De foto is in 1940 gemaakt en wel in najaar want de hooiberg is vol. Foto: familie Van der Poel

De gemeentegrenzen liepen in die tijd erg vreemd. Het land aan 'de puinhoek' was gemeente Oegstgeest en lag ingeklemd door Leiderdorp en Warmond. Hun land liep met een punt de polder in. Aan de andere kant van de sloot, aan die punt, lag nog een punt: de Koebocht van Van der Hulst uit Oud Ade. Dit was dus ook nog gemeente Oegstgeest.

Toen de huidige weg van Leiderdorp naar Oud Ade (het bomenweggetje) er nog niet was, liep de verbinding via de Zijldijk, door het puinhoekhek, langs de veenderij, met een pad over het land naar de twee punten in de polder en zo verder naar het Lageland in Oud Ade.

Van die bouw in 1916 hebben zij nooit spijt gehad. Zij woonden dicht bij de bewoonde wereld van Leiden. De kinderen gingen ook daar naar school. Perfect onderwijs bij de Zusters van Liefde.

Toentertijd was het onderwijs in Oud Ade niet van hoog niveau. Dat veranderde toen meester Ponsioen arriveerde. Hij gooide de schriften in de kachel, daar kon hij niets mee. Met de enkelingen die voor zijn tijd doorleerden, waren ze in Leiden niet zo blij, terwijl men later de leerlingen van Ponsioen graag zag komen. Zij hadden zelfs een voorsprong in plaats van een achterstand.

Trees van der Poel vertelt: 'in de oorlog lag ons gemeentehuis wel ver weg. Voor aanvragen en bonnen etc. moest Jan van der Geest via Leiden

Kinderen uit Leiden, die in 1944 onder leiding een dag op de boerderij kwamen spelen, maar ook mochten blijven eten. En dat was in de oorlogstijd een welkome gebeurtenis voor de stadskinderen met hun magere bekkies. Het is etenstijd blijkens de grote pan en de melkkan in handen van de twee staande meisjes. Foto: familie Van der Poel

op de fiets naar Oegstgeest. Terug kwam hij dan via de Broekweg door de polders naar huis. Met de roeiboort werd hij dan overgehaald. "De Zijl" lag er namelijk tussen.

Wat wel een voordeel was, was dat "ze" vanuit Oegstgeest nooit een en ander kwamen controleren. Het was voor hen ook te ver.

De familie hoorde tot de parochie St. Bavo in Oud Ade en bleef dat ook. Na de oorlog werden overal de katholieke actiescomités opgericht. Zo ook in Oegstgeest. Wie schetst onze verbazing toen er vanuit de Willibrordusparochie aldaar twee mensen kwamen kijken en informeren. We waren dus officieel dáár parochianen, maar gedurende de oorlog zagen of hoorden we nooit iets uit die parochie. Ook van die twee is er na een goed gesprek nooit meer iets gehoord!

Een handicap was ook dat we nooit elektriciteit kregen. Ook geen telefoon of waterleiding.

In de oorlog werd er een radio op accu aangeschaft, enkel en alleen om naar de Engelse zender te kunnen luisteren. In de hongerwinter was er op een zaterdagavond eens een razzia. Iedereen zat in de kamer, ook de onderduikers. Dus brak er paniek uit. Voor men weggekropen was mocht er niet opgedaan worden, maar de Moffen schoten door het dak. Hierbij werd de hond dodelijk getroffen. Toen ook de voordeur met geweld werd ingeslagen, haastte Moeders zich naar boven. Een ingeving? Zij schoof het zolderraam op en met het gezicht in de geweerlopen gooiden zij twee kazen van de stelling uit het raam naar beneden..... De Moffen vertrokken!

Ons land aan de overkant van de Zijl was ook gemeente Oegstgeest. Dit veranderde toen de gemeente Leiden daar de Merenwijk ging bouwen en dat land bij Leiden kwam. Toen schoot die punt aan deze kant van de Zijl over en deze werd toebedeeld aan de gemeente Leiderdorp. Langzamerhand werden toen ook voorzieningen als licht, water en telefoon aangelegd.

In ± 1948 kwamen de heren W. van der Geest uit Oud Ade en N.A. Commandeur, veearts te Leiden, op bezoek. Zij vroegen aan zoon Jan of hij inseminator wilde worden bij het K.I.-bedrijf dat ze wilden oprichten. Jan had er wel oren naar en werd dus na een cursus in Alkmaar de eerste

Jan van der Geest Jzn, de eerste inseminator op de motorfiets. Zijn spullen heeft hij in een rugzak bij zich. Foto: familie Van der Poel

inseminator van "Vita Nova". Men begon met een kantoor aan de Haagweg in Leiden. De heer Cokx had daar de regie. De stieren stonden bij Uit den Boogaard aan de Hoge Rijndijk, waar nu Crispijnmeubelen gevestigd is. Commandeur zorgde voor afname van de productie en controleerde dat. In ± 1954 bouwde men nieuw aan de Groenendijk in Hazerswoude-Rijndijk.

Eerst reden de mannen op een motorfiets met een rugtas om naar de klanten. (Hun bijnaam was *de motorstier*, red.) Later met de auto waar in de kofferbak een "koelketel" stond met de benodigdheden erbij. Dat was een hele verbetering. Het was de eerste K.I. in deze streek. Veel later na een fusie verhuisde men naar Lexmond en daar heette het bedrijf "Mid-West". Daarna breidde het nog verder uit.

Inmiddels is de boerderij alweer een aantal jaren geleden afgebroken om plaats te maken voor een nieuw huis. Het land is daarna ook verkocht, zoals zoveel boeren zijn opgehouden en hun land hebben afgestoten.

Langs de hele Zijldijk is er vanaf dit jaar nog maar één echt boerenbedrijf over!
